

Larvik
kommune

Kommunedelplan for naturmangfold

Forslag til planbestemmelser, datert 26.08.2024, rev. i tråd med KPU-sak 022/24

Foto: Kristina Ekman Holm

Larvik
kommune

BESTEMMELSER OG RETNINGSLINJER TIL KOMMUNEDELPLAN FOR NATURMANGFOLD

Dato: 26.08.2024
Planid: 202401
Plantype: Kommunedelplan

§1 - GENERELT

Bestemmelsene gjelder for hele planområdet, dvs. hele Larvik kommune.

Bestemmelsene er juridisk bindende, mens de ulike temakartene, planbeskrivelsen med vedlegg og kunnskapsgrunnlaget er retningsgivende og skal gi økt kunnskap om naturmangfoldet i Larvik kommune.

Kommunedelplan for naturmangfold skal konkretisere hvilke grep Larvik kommune bør ta for å stanse tap av naturmangfold, ivareta dagens arts mangfold og restaurere strategisk viktige økosystemer, naturtyper og økologiske funksjonsområder.

Bestemmelsene skal legges til grunn for alle utbyggingsprosjekter, plansaker og byggesaker, der naturmangfoldet kan bli berørt.

Kunnskapsgrunnlaget og temakart skal sørge for kunnskapsbasert, helhetlig og forutsigbar forvaltning, som sikrer at vi tar vare på naturen og naturmangfold i all kommunal saksbehandling.

Kommunedelplanen for naturmangfold er ment å gi:

- bedre forutsetninger for å prioritere god og riktig arealbruk
- bedre grunnlag for å utøve forvaltning i tråd med naturmangfoldlovens krav
- økt forutsigbarhet, kunnskapsgrunnlag og effektivitet i planprosesser
- bedre lokal forankring for avveiningene mellom bruk og vern
- bedre oversikt over eksisterende kunnskap om naturverdier i kommunen
- forebygge arealbrukskonflikter og forhindre innsigelser fra regionale myndigheter

§2 - GENERELLE BESTEMMELSER

§2.1 Utbyggingsområder

Nye utbyggingsprosjekter skal i hovedsak skje som gjenbruk og fortetting av allerede utbygde arealer. Dersom det er samfunnsmessige gode grunner til å bygge ned uberørt natur, skal man restaurere tilsvarende andre steder i kommunen.

Alternativ løsning for §2.1 vedtatt lagt ut på høring av kommuneplanutvalget:

§2.1 Utbyggingsområder

Retningslinje:

Nye utbyggingsprosjekter skal i hovedsak skje som gjenbruk og fortetting av allerede utbygde arealer. Dersom det er samfunnsmessige gode grunner til å bygge ned uberørt natur, skal man restaurere tilsvarende andre steder i kommunen.

Hva man skal restaurere må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Det må vurderes om man skal restaurere samme areal, samme naturtype eller om man skal restaurere en annen naturtype. Vurderingene må bygge på nyeste kunnskap.

§2.2 Utvalgte naturtyper¹

Utvalgte naturtyper skal bevares i henhold til naturmangfoldlovens § 4 og forskrift om utvalgte naturtyper § 52.

§2.3 Gammelskog

I gammelskog skal det ikke gjøres større terrenginngrep eller noen former for nedbygging.

Retningslinje:

Larvik kommune benytter Store Norske leksikon sin definisjon av gammelskog. Gammelskog defineres som skog som er 160 år gammel eller mer. Det er lov med normal skogsdrift innenfor områdene med gammelskog.

Kart over områdene med gammelskog er hentet fra Miljødirektoratets naturbase. Nasjonalt er det igangsatt et arbeid med å lage et nasjonalt kartsett for gammelskog. Når dette kartlaget er klart vil det erstatte [temakart I. kartlag 4](#).

¹ Pr. i dag har Larvik følgende utvalgte naturtyper: Slåttemark, Hule eiker og Åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone.

- §2.4 Økologiske funksjonsområder for arter i temakart Eldre naturskog og våtmark**
Før større terrenginngrep kan iverksettes må det foretas en ytterligere kartlegging av aktuelt område og det må vurderes hvilke konsekvenser og hvilke hensyn som må tas.

Retningslinje:

Det er viktig å ta vare på økologiske funksjonsområder for vilt og fugl, da disse områdene er viktige leve- og hekkeområder, overvintringsområder og raste- og næringsområder under fugletrekket vår og høst.

Larvik kommune har laget et eget temakart for økologiske funksjonsområder for arter i eldre naturskog og i våtmark jf. [temakart I, kartlag 5](#).

§2.5 Vilt

Trekkveier, korridorer og viktige leveområder for vilt, regionalt og lokalt viktige villtrekk med tilhørende funksjonsområder og villtrekk som går gjennom utbyggingsområder skal bevares.

Alternativ bestemmelse i §2.5 vedtatt lagt ut på høring av kommuneplanutvalget:

§2.5 Vilt

Trekkveier, korridorer og viktige leveområder for vilt, regionalt og lokalt viktige villtrekk med tilhørende funksjonsområder og villtrekk som går gjennom utbyggingsområder skal **så langt det er mulig** bevares.

Retningslinje:

Larvik kommune har laget et eget temakart for vilt jf. [temakart III, kartlag 1](#).

§2.6 Myr og våtmark

Tiltak og/eller drenering på karbonrike arealer som myr, torvmyr og våtmark er ikke tillatt, med unntak av restaureringstiltak.

Retningslinje:

Med tiltak menes tiltakene i pbl §20-1.

Kart over områder med myr, torvmyr og våtmark finnes i kartlag [AR5 kilden](#).

§2.7 Nasjonalt og regionalt viktige naturområder

Det er ikke tillatt med tiltak innenfor nasjonalt og regionalt viktige naturområder. Unntak vurderes i byggesøknad for tiltak som fremmer allmennhetens tilgang til og bruk av naturområdene (kyststi, toalett, gapahuk m.m.) og tekniske installasjoner til offentlig samfunnsnyttig infrastruktur.

Retningslinje:

Med tiltak menes tiltakene i pbl §20-1.

Nasjonalt og regionalt viktige naturområder er avsatt med hensynssoner i kommuneplanens arealdel. De ligger også inne i Miljødirektoratets naturbase jf. [temakart I, kartlag 1 og 2](#).

§2.8 Nasjonalt og regionalt viktige naturtyper

Det er ikke tillatt med tiltak der det er registrert nasjonalt og regionalt viktige naturtyper.

Retningslinje:

Med tiltak menes tiltakene i pbl §20-1.

Nasjonalt og regionalt viktige naturtyper er hentet fra Miljødirektoratets naturbase ("Naturtyper - Miljødirektoratets instruks" og "Naturtyper - DN håndbok 13") jf. [temakart I, kartlag 6](#).

Nasjonalt og regionalt viktige naturtyper er vist i figuren under: (over rød strek)

Utvalgskriterium	Lokalitetskvalitet				
	Svært lav	Lav	Moderat	Høy	Svært høy
Utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven	Svært stor verdi	Svært stor verdi	Svært stor verdi	Svært stor verdi	Svært stor verdi
Kritisk truet (CR)	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	Svært stor verdi	Svært stor verdi
Sterkt truet (EN)	Middels verdi	Stor verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	Svært stor verdi
Sårbar (VU)	Middels verdi	Stor verdi	Stor verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Sentral økosystemfunksjon	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Nær truet (NT)	Noe verdi	Middels verdi	Middels verdi	Stor verdi	Stor verdi
Spesielt dårlig kartlagt	Noe verdi	Middels verdi	Middels verdi	Stor verdi	Stor verdi

§2.9 Lokalt viktige naturtyper

Det er ikke tillatt med større terrenginngrep der det er registrert lokalt viktige naturtyper.

Retningslinje:

Lokalt viktige naturtyper er vist i figuren i retningslinjen som tilhører §2.8. De lokalt viktige naturtypene er under rød strek.

Lokalt viktige naturtyper er hentet fra Miljødirektoratets naturbase ("Naturtyper - Miljødirektoratets instruks" og "Naturtyper - DN håndbok 13") jf. [temakart II, kartlag 1](#).

§2.10 Lokalt viktige nær naturområder

Det er ikke tillatt med større terrenginngrep innenfor lokalt viktige nær naturområder. Unntak vurderes i byggesøknad for tiltak som fremmer allmennhetens tilgang til og bruk av naturområdene (kyststi, toalett, gapahuk m.m.) og tekniske installasjoner til offentlig samfunnsnyttig infrastruktur.

Retningslinje:

Kartlaget er sammenstilt på bakgrunn av ulike medvirkningsprosesser jf. [temakart II, kartlag 2](#).

§2.11 Parker og Naturområder

Områder avsatt til grønnstruktur - park og grønnstruktur - naturområder skal opprettholdes/videreføres, og eventuelt forbedres.

§2.12 Store trær

Store edelløvtrær/varmekjære lauvtrær, eksempelvis eik, bok, alm, ask, lind, lønn og svartor, samt furu, og store solitærtrær skal bevares.

Bygge- og anleggsvirksomhet innenfor en omkrets som tilsvarer kronens største utstrekning skal ikke forekomme.

Denne bestemmelsen gjelder for alle arealformål, unntatt i LNF-områder og områder avsatt til grønnstruktur - naturområder.

Vern av store trær i naturvernområdene skjer i henhold til den enkelte verneforskrift.

Bestemmelsen gjelder ikke for trær som er på fremmedartlista, disse bør felles.

Alternativ bestemmelse i §2.12 vedtatt lagt ut på høring av kommuneplanutvalget:

§2.12 Store trær

Store edelløvtrær/varmekjære lauvtrær, eksempelvis eik, bok, alm, ask, lind, lønn og svartor, samt furu, og store solitærtrær skal **som hovedregel** bevares.

Bygge- og anleggsvirksomhet innenfor en omkrets som tilsvarer kronens største utstrekning skal ikke forekomme.

Denne bestemmelsen gjelder for alle arealformål, unntatt i LNF-områder og områder avsatt til grønnstruktur - naturområder.

Vern av store trær i naturvernområdene skjer i henhold til den enkelte verneforskrift.

Bestemmelsen gjelder ikke for trær som er på fremmedartlista, disse bør felles.

Retningslinje:

Store trær defineres som trær med stammeomkrets over 150 cm, målt 1,3 meter over terreng.

Bevaring av trær innebærer at det avsettes tilstrekkelig plass på eiendommen på, over og i bakken til at treets rotsystem og krone kan utvikle seg fritt.

Registrerte hule eiker og store enkelttrær skal legges inn med hensynssone – bevaring naturmiljø H560.

§2.13 Marine naturtyper

Det er ikke tillatt med tiltak der det er registrert skjellsand, bløtbunnsområder og ålegrassamfunn i sjø.

Retningslinje:

Med tiltak menes tiltakene i pbl §20-1.

Marine naturtyper er hentet fra Miljødirektoratets naturbase ("Naturtyper - DN håndbok 19") jf. [temakart IV, kartlag 3](#).

§2.14 Anadrome vassdrag

Retningslinje:

Definisjon av anadrome vassdrag: Vassdrag med laks og sjøørret.

Søknader om tiltak i anadrome vassdrag behandles av Statsforvalter etter vannressursloven §11 og etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Kart over anadrome vassdrag er hentet fra Miljødirektoratets kartlag "Anadrome laksefisk" og supplert med egen kartlegging utført av Larvik kommune jf. [temakart III, kartlag 2](#).

§2.15 Fiske- og låssettingsplasser (pbl § 11-11 nr. 3)

I områder som er registrert som fiske- og låssettingsplasser er det ikke tillatt med tiltak som hindrer eller er til ulempe for fiske, med dette menes kabler, rør, flytebrygger, kaier, plassering av anlegg, fortøyingssinnretninger og dumping.

Retningslinje:

Definisjon av låssettingsplasser: Låssettingsplasser er områder der fiskerne i en avgrenset tidsperiode oppbevarer/mellomlagrer fangst fra notfiske. Hensikten er både å gjøre fisken åtefri, og å mellomlagre den i påvente av senere opptak.

Kart over fiske- låssettingsplasser er hentet fra Fiskeridirektoratets kartverk jf. [temakart IV, kartlag 4](#). Kart over gyteområder for torsk, hyse, hvitting og lysing er hentet fra fiskeridirektoratets kartverk jf. [Temakart III, kartlag 6](#).

§2.16 Krav om åpne og naturlige vassdrag

Hvis ikke annet er bestemt i reguleringsplan, er det ikke tillatt å legge elver og bekker i kulvert, tunnel, ledning eller lignende.

Ved arealplanlegging skal det sikres at:

- åpne elver og bekker bevares i sin naturlige form
- Lukkede elver og bekker skal som hovedregel gjenåpnes og tilbakeføres til sin naturlige form

Retningslinje:

Ved vurderingen av om elver og bekker skal gjenåpnes, skal det blant annet legges vekt på om gjenåpning er nødvendig for:

- å oppfylle krav og hensyn til overvannshåndtering og klimatilpasning
- å nå målene i regional vannforvaltningsplan
- å fjerne vandringshindre for fisk
- at området skal få gode kvaliteter for folkehelse og oppvekstmiljø
- å fremme opplevelsen av stedets egenart

§2.17 Miljøregistrering i Skog (MIS)

Ved nedbygging eller større terrenginngrep hvor det er funn av "Miljøregistreringer i skog" (MIS) må kommunen vurdere om utbygger må gjøre ytterligere utredninger av utbredelsen. Denne utredningen må gjøres av en biolog jf. kartleggingskrav i §4.1.

Retningslinje:

"Miljøregistreringer i skog" (MIS) er hentet fra "[Kilden](#)", NIBIOs hovedkartløsning.

§2.18 Kantsoner og åkerholmer

Rike kantsoner, åkerholmer m.m. som er viktige for det biologiske mangfoldet i landbruket skal tas vare på. Unntak er restaureringstiltak og normal landbruksdrift som skjøtsel og rydding.

§3 - REKKEFØLGESKRAV

- §3.1 I utbyggingsprosjekter, plansaker og byggesaker, der naturmangfoldet kan bli berørt, må det utføres supplerende kartlegginger av artsmangfold og naturtyper, med mål om å fange opp de faktiske naturverdiene i området, og for å supplere kartleggingen etter Miljødirektoratets instruks (NIN) eller etter siste gjeldende kartleggingsmetode.

Retningslinjer:

- *Det må utføres egne artskartlegginger.*
- *Det skal utføres kartlegginger etter både NIN metoden - Miljødirektoratets instruks og DN håndbok 13 der dette er nødvendig. Disse kartleggingene skal utarbeides før 1. gangsbehandling.*
- *Dersom kartleggingene viser at det er viktig naturmangfold innenfor området, må det vurderes om deler av planområdet skal tas ut eller om hele planen skal skrinlegges.*

§3.2 Dersom kartleggingene viser at det er viktig naturmangfold innenfor området, må disse sikres i plankart og bestemmelser.

Alternativ bestemmelse i §3.2 vedtatt lagt ut på høring av kommuneplanutvalget:

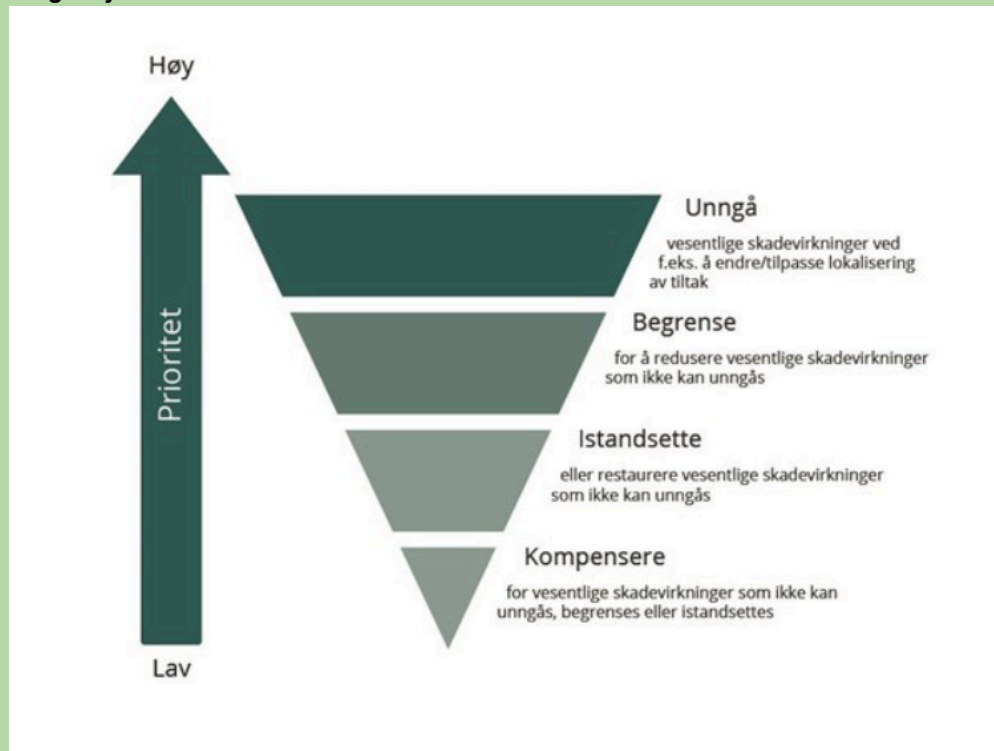
§3.2 Dersom kartleggingene viser at **området avsatt til utbyggingsområde er en liten del av et større område med samme naturmangfold skal det vurderes om registrert naturmangfold blir sikret og ivaretatt uten at bestemmelsen gjøres gjeldende på avsatt utbyggingsområde.**

§3.3 I alle utbyggingsprosjekter, plansaker og byggesaker, der naturmangfoldet kan bli berørt, skal det legges vekt på gode og helhetlige løsninger for ivaretagelse av naturen og dens økosystemer.

§3.4 I reguleringsplaner nær viktige økologiske funksjonsområder, skal det innarbeides grønne passasjer inn/ut av området. Der det er hensiktsmessig kan planområdet utvides slik at viktige økologiske funksjonsområder utenfor planområdet sikres.

§3.5 For utbygginger som gir negative konsekvenser i bygge- og anleggsfasen på naturmangfoldet skal det fastsettes avbøtende tiltak i bygge- og anleggsfasen, jf. tiltakspyramiden.

Retningslinje:

Kilde: Miljødirektoratet veileder M-1941

Tiltakspyramiden viser hierarkisk fremstilling av tiltak for å unngå negativ påvirkning ved prosjekter. Pilen på venstre side symboliserer naturverdiene arealet har fra før. Det vil si at om det er et areal med høye naturverdier, så skal det være høyt prioritert på å unngå tiltaket.

- §3.6 Ved søknad om tiltak med risiko for skade på naturmangfold skal det vurderes hvordan skaden kan unngås, og fastsette hvilke avbøtende tiltak som kan gjennomføres for å redusere risikoen jf. tiltakspyramiden.

Retningslinjer:

Med tiltak menes tiltakene i pbl §20-1.

§4 - DOKUMENTASJONSKRAV

Der det er kartlagte viktige naturtyper, skal disse som utgangspunkt sikres. Det skal utarbeides en skriftlig rapport som dokumenterer hvordan disse skal sikres. Dersom det ikke er mulig å sikre de kartlagte naturtypene, skal det gjøres en vurdering av hvordan naturmangfoldet påvirkes og lages en plan med utgangspunkt i tiltakspyramiden i §4.5, som viser hvilke aktuelle avbøtende tiltak som kan iverksettes for å minimere påvirkningen.

**Larvik
kommune**

larvik.kommune.no